

Katedra Traumatologii i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytet Medyczny w Lublinie
20-081 Lublin, ul. Staszica 16, ☎ i fax:(0-81)532 18 54
Kierownik Katedry:
Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski
e-mail:adam.nogalski@umlub.pl

Lublin 12 sierpnia 2023r.

Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski
Kierownik Katedry Traumatologii i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Ocena rozprawy doktorskiej mgr Anny Bagniuł-Plewa zatytułowanej: „Ewaluacja funkcjonowania trzystopniowego systemu segregacji medycznej ze szczególnym uwzględnieniem oceny bólu na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego Szpitala klinicznego w Białymstoku”.

Zgodnie z uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 29. 06. 2023r, wybrany do zrecenzowania rozprawy doktorskiej autorstwa mgr Anny Bagniuł - Plewa, której promotorem jest dr hab. n. med. Marzena Wojewódzka – Żeleznikowicz, a promotorem pomocniczym dr n. med. Agnieszka Szymańska, przedstawiam swoją ocenę pracy.

Codziennosc funkcjonowania szpitalnych oddzialow ratunkowych, nie tylko w Polsce ale we wszystkich krajach na swiecie, nierozzerwalnie związana jest z naplywem takiej liczby pacjentow, która przekracza możliwości danego oddzialu do natychmiastowego udzielenia świadczeń medycznych wszystkim zgłaszającym się chorym. Próby rozwiązania tego dylematu zaowocowały opracowaniem wielu różnych protokołów wstępnej segregacji medycznej, które kolejność kontaktu z lekarzem warunkują stanem pacjenta i pilnością zagrożenia jego zdrowia lub życia. Optymalizacja zasad prowadzenia segregacji medycznej nadal stanowi przedmiot dyskusji w środowiskach naukowych zajmujących się badaniami tej tematyki.

Na czas oczekiwania na lekarza i wdrożenia odpowiednich procedur medycznych w SOR wpływają różnorodne uwarunkowania związane z organizacją systemów opieki zdrowotnej, zasobami kadry medycznej, głównie lekarskiej danego szpitala ale także losowa kumulacja pacjentów w określonym miejscu i czasie. Aby sprostać tym wyzwaniom niezbędne jest stosowanie systemów segregacji medycznej ułatwiających optymalizację postępowania diagnostyczno-leczniczego dla poszczególnych chorych. Jak dotychczas nie udało się opracować uniwersalnego systemu segregacji medycznej, który spełniał by swoją rolę równie skutecznie w każdym szpitalu, potrzebne są więc opracowania analizujące skuteczność stosowania różnych systemów segregacji medycznej, w konkretnych szpitalach, które pozwalają uzyskiwanie coraz większej liczby obiektywnych informacji i przybliżania organizatorów ochrony zdrowia do celu jakim jest poprawa wyników leczenia chorych, którzy trafiają do szpitalnych oddziałów ratunkowych, oczekując odpowiedniej pomocy medycznej. Dlatego tak cenne są nowatorskie opracowania naukowe poruszające te zagadnienia. Takim właśnie opracowaniem jest dysertacja doktorska mgr Anny Bagniuk-Plewa.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej mgr Anny Bagniuk-Plewa jest ocena funkcjonowania autorskiego, trzystopniowego systemu segregacji medycznej u pacjentów hospitalizowanych w SOR Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Badania doktorantka zaplanowała w postaci analizy retrospektywnej dokumentacji medycznej, w tym autorskiej Karty Wstępnej Oceny Pacjenta, chorych przyjętych do SOR tego szpitala w latach 2016-2018.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska mgr Anny Bagniuk-Plewa jest w formie oprawionego wydruku komputerowego i ma układ typowy dla tego typu opracowań. Rozprawa liczy 158 stron i podzielona jest na 6 głównych rozdziałów: wstęp, cel pracy, materiał i metodyka badań, wyniki, dyskusja, wnioski. Dalszą część pracy stanowią: streszczenie w języku polskim i angielskim, piśmiennictwo w postaci 131 pozycji obejmujących publikacje i akty prawne, spis tabel, spis rycin oraz załącznik zawierający tabele, które nie zostały zamieszczone w wynikach badań. Ostatni rozdział stanowi Aneks zawierający wzór Karty Wstępnej Oceny Pacjenta oraz Ogólne zasady systemu wstępnej segregacji medycznej pacjentów (triaż) w SOR UDSK w Białymstoku. W pracy doktorantka zamieściła łącznie 63 tabele 22 ryciny ilustrujących wyniki badań.

W pierwszym rozdziale pracy zatytułowanym „Wstęp” Autorka przedstawia w sześciu umiejętności dobranych pod względem treści podrozdziałach epidemiologię zagrożeń zdrowotnych pacjentów trafiających do szpitalnych oddziałów ratunkowych ze szczególnym uwzględnieniem obserwowanej na całym świecie tendencji niewspółmiernej, do możliwości szpitala, liczby zgłaszających się pacjentów. Przedstawia rys historyczny i ogólne zasady prowadzenia segregacji medycznej oraz najczęściej stosowane obecnie na świecie systemy segregacji. Osobny podrozdział stanowi prezentacja zasad segregacji medycznej pacjenta pediatrycznego w SOR Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Ostatni podrozdział wstępu w całości poświęcony został omówieniu znaczenia bólu i jego oceny w postępowaniu z pacjentem pediatrycznym i segregacji medycznej tej grupy pacjentów. W wyniku analizy i cytowania dobrze dobranego, aktualnego piśmiennictwa, przedstawione zagadnienia w sposób wyczerpujący opisują merytorycznie kontekst prowadzenia własnych badań Autorki.

Poszczególne zagadnienia Autorka opisuje w sposób zwięzły z zarazem dokładny i interesujący dla czytelnika. Wykazuje się Ona także dogłębną znajomością najnowszego piśmiennictwa naukowego z zakresu omawianej problematyki jak również potwierdza swoją wiedzę praktyczną wynikającą z doświadczeń własnych nabytych w trakcie pracy z pacjentami szpitalnego oddziału ratunkowego.

W kolejnym, rozdziale zatytułowanym „Cel pracy” mgr Anna Bagniuk-Plewa przedstawiła zasadniczy cel pracy, którym była ewaluacja segregacji medycznej u pacjentów poniżej 18 roku życia prowadzonej w SOR Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku.

Zasadniczy cel pracy został uzupełniony o cele szczegółowe w liczbie siedmiu odzwierciedlające problemy badawcze określone w temacie niniejszej dysertacji.

Sformułowane przez Doktorantkę cele szczegółowe są konsekwentnie realizowane w dalszych częściach dysertacji.

W rozdziale „Materiał i metodyka badań” Doktorantka szczegółowo prezentuje grupę 79 791 chorych pediatrycznych, których dokumentacja medyczna stanowiła przedmiot analiz w dalszych częściach pracy. Wszyscy chorzy byli leczeni w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku w okresie 01. 01. 2016r do 31. 12. 2018r i zostali poddani wstępnej ocenie według trzystopniowej skali pilności przyjęcia.

Rozdział ten określa zastosowany podział chorych na cztery grupy wiekowe, analizowane dane demograficzne i parametry stanu klinicznego chorych oraz problemy medyczne z jakimi pacjenci zgłaszali się do SOR.

W rozdziale tym Autorka przedstawiła również metody badawcze, które posłużyły do analiz porównawczych prezentowanych w wynikach badań. Na prowadzenie badań Autorka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Rozdział ten kończy prezentacja odpowiednio dobranych i zastosowanych w pracy metod analizy statystycznej.

*Kolejny rozdział stanowią „**Wyniki**” w którym na 38 stronach mgr Anna Bagniuik-Plewa konsekwentnie analizuje zależności statystyczne wybranych parametrów zawartych w Kartach wstępnej oceny Pacjenta. Rozdział ten został podzielony na osiem podrozdziałów, w których Doktorantka przedstawia wyniki analiz statystycznych poszczególnych problemów badawczych założonych w celu zasadniczym i celach szczegółowych niniejszej dysertacji. Wyniki prowadzonych badań przedstawione są w formie czytelnych 35 tabel i 21 rycin opatrzonych komentarzami Doktorantki, które podkreślają najistotniejsze zależności prezentowanych wyników, co ułatwia czytelnikowi śledzenie toku prowadzonych analiz.*

*W rozdziale piątym pt. „**Dyskusja**” mgr Anna Bagniuik-Plewa omawia problemy związane z coraz lepiej udokumentowaną w piśmiennictwie potrzebą prowadzenia wstępnej segregacji medycznej chorych zgłaszających się do szpitalnych oddziałów ratunkowych, która ma wpływ na rokowania w zakresie przeżycia i wyniki leczenia w tej grupie chorych.*

Zagadnienia omawiane w rozdziale dyskusja ukierunkowane są na autorską interpretację uzyskanych wyników badań ze szczególnym uwzględnieniem analizowanych w pracy parametrów oraz porównania własnych wyników z rezultatami prezentowanymi przez innych autorów. Wyniki swoich badań mgr Anna Bagniuik-Plewa konfrontuje głównie z autorami publikacji zagranicznych, gdyż jak dotąd niewiele jest opracowań polskich, dotyczących szczegółowych analiz tej tematyki badań, co niezbieżnie wskazuje na nowatorski charakter niniejszej dysertacji. Autorka wykazuje przy tym nie tylko rozległą wiedzę teoretyczną z zakresu różnych aspektów prowadzenia segregacji medycznej, ale przede wszystkim duże doświadczenie zawodowe nabyte w czasie Jej dotychczasowej pracy w szpitalnym oddziale ratunkowym. To wszystko pozwala Autorce na naświetlenie omawianych problemów w sposób bardzo wszechstronny i odpowiadający najnowszemu stanowi wiedzy, a przy tym praktyczny i interesujący dla czytelnika.

Na zakończenie w rozdziale „**Wnioski**” doktorantka formułuje dwanaście wniosków końcowych, które w sposób logiczny wypływają ze zrealizowanych i dobrze udokumentowanych przez Autorkę badań. Rozdział ten zakończony jest podsumowującą konkluzją Autorki wskazującą na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego osób zajmujących się prowadzeniem segregacji medycznej w SOR oraz potrzebę prowadzenia badań wielośrodkowych w celu uzyskania poprawy jakości i skuteczności segregacji medycznej.

Kolejne rozdziały dysertacji stanowią obszerne „**Streszczenie**” w języku polskim i angielskim, które zawierają wszystkie niezbędne informacje dotyczące całości pracy.

Materiały źródłowe przedstawione w rozdziale „**Piśmiennictwo**” obejmują 131 dobrze dobranych publikacji pochodzących głównie z piśmiennictwa anglojęzycznego i krajowego. W zestawionej bibliografii Autorka przyjęła formułę numeracji piśmiennictwa według kolejności pojawiania się w tekście pracy. Wszystkie pozycje piśmiennictwa zostały przedstawione zgodnie z zasadami prezentacji cytowanych prac i były odpowiednio zacytowane w tekście pracy.

Z obowiązku recenzenta pragnę przedstawić kilka uwag krytycznych, które jednak w niczym nie umniejszają wartości tej pracy:

1. Zasady pisania prac naukowych wskazują, że dane liczbowe przedstawiane w rozdziale materiał i metodyka powinny być dokładne i umożliwiać weryfikację prezentowanych wyników. Nie można więc podawać, że rocznie udzielana jest pomoc około 25000 pacjentów (str. 28 dysertacji) bo wtedy nie wiadomo jak wybrano analizowaną grupę 79 791 chorych. Powinna być podana informacja o dokładnej liczbie pacjentów przyjętych w poszczególnych latach, która w sumie powinna dać liczbę 79 791 chorych. Doktorantka nie ustrzegła się także kilku błędów interpunkcyjnych, stylistycznych i edytorskich (strony 18, 84, występuje też ta sama numeracja tabeli na str. 73 i 126).

Przytoczone powyżej uchybienia mają jednak drugorzędne znaczenie i nie zmieniają mojej pozytywnej oceny rozprawy jako całości.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że rozprawa doktorska mgr Anny Bagniuł-Plewa jest oryginalnym osiągnięciem Autorki opartym na własnym doświadczeniu i pracy badawczej oraz stanowi istotny wkład do naukowej dyskusji na temat najskuteczniejszych metod prowadzenia segregacji medycznej pacjentów w szpitalnych oddziałach ratunkowych, a jej

wyniki mogą znaleźć zastosowanie praktyczne w codziennej pracy lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych dyżurujących w szpitalnych oddziałach ratunkowych.

Rozprawa doktorska autorstwa mgr Anny Bagniuł-Plewa zatytułowana: „Ewaluacja funkcjonowania trzystopniowego systemu segregacji medycznej ze szczególnym uwzględnieniem oceny bólu na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego Szpitala klinicznego w Białymstoku” spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz595 z późn. Zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018r, poz. 1669 z póź. zm.)

Mam zatem zaszczyt przedstawić Senatowi Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie mgr Anny Bagniuł-Plewa do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski

***Kierownik Katedry Traumatologii
i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie***